

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

ДАЙДЖЕСТ №66

3 — 10 ВЕРЕСНЯ 2025 РОКУ

ДЕРЖАВНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА

Заборонені політичні партії зобов'язані звітувати Національному агентству з питань запобігання корупції (НАЗК). В Агентстві [пояснили](#), що формальна заборона не означає автоматичну ліквідацію партії як юридичної особи. Відтак, до моменту внесення відповідного запису до держреєстру, партія зобов'язана звітувати про майно, доходи, витрати та фінансові зобов'язання згідно із Законом «[Про політичні партії в Україні](#)». Це важливо для завершення юридичних процедур і запобігання незаконному використанню ресурсів, зокрема державного фінансування. Подання звітів не означає відновлення діяльності партії, а НАЗК має право притягати відповідальних осіб до адміністративної відповідальності за їх неподання.

Раніше Агентство [опублікувало](#) перелік з понад 130 політичних партій, які не подали звіти за II квартал 2025 року. Серед них — «Опозиційна платформа – За життя», «Комуністична партія України», «Партія Шарія» та інші.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Єврокомісарка з питань розширення Марта Кос закликала Раду ЄС відкрити переговори про вступ України. Також вона зазначила, що Україна має продовжити активну реалізацію реформ, зокрема антикорупційної, підкреслюючи, що вступ до ЄС вимагає глибокої трансформації держави й суспільства, а не лише формального виконання вимог. Кос наголосила на важливості незалежності антикорупційних органів, як-от Національне антикорупційне бюро (НАБУ) та Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), і вкотре засудила спроби вплинути на їхню роботу. За її словами, відновлення гарантій їх незалежності свідчать про позитивні кроки, але за цим процесом все ж варто пильно спостерігати усім сторонам задля європейського майбутнього України.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ

З 2020 року цифрові послуги заощадили українцям та державі понад 184 млрд грн. Такі дані демонструють [результати дослідження](#) компанії Civitta. У Міністерстві цифрової трансформації [зазначають](#), що онлайн-сервіси зробили державні послуги доступнішими, швидшими і в рази дешевшими. Так, раніше держава витратила на одну офлайн-послугу понад 1 500 грн. Тепер, завдяки Дії, витрата на одну послугу в

онлайні є в шість разів дешевшою — у середньому всього 242 грн. Найбільшу економію забезпечують базові сервіси (49 млрд грн на рік), програми підтримки (6,5 млрд грн), а також цифровізація послуг із високим корупційним ризиком (7,4 млрд грн). Дослідження демонструє, що цифровізація — потужний інструмент для знищення корупційних схем і побудови прозорої держави.

На Дія.Освіта з'явився курс та онлайн-симулятор від Міністерства розвитку та громад для формування принципів доброчесності серед колег та партнерів у сфері відновлення. Зазначається, що завдяки [онлайн-курсу](#) «Доброчесність та етика: курс для команди Міністерства розвитку» новопризначені співробітники зможуть швидше адаптуватися до роботи та краще розумітимуть принципи доброчесності. Своєю чергою, [онлайн-симулятор](#) розроблений для антикорупційних уповноважених Міністерства та органів місцевого самоврядування. Він моделює практичні робочі ситуації, навчає ухвалювати правильні рішення та організовувати ефективну роботу з протидії корупції. Віктор Павлуцик, голова НАЗК, підкреслив, що ефективна антикорупційна робота є критичною для успішного відновлення.

РОБОТА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Справа «Поліграфкомбінату»: Україна вперше повернула з-за кордону кошти, вкрадені внаслідок корупційної схеми — понад 3,3 млн євро. Як [повідомляють](#) у НАБУ, у межах справи щодо корупційних зловживань на ДП «Поліграфкомбінат «Україна» французька фірма сплатить цю суму до державного бюджету. Раніше розслідування встановило, що Поліграфкомбінат закуповував у французької компанії матеріали за завищеними цінами через естонську компанію-прокладку, а колишній директор державного підприємства отримав за це неправомірну вигоду у вигляді авторських прав на дизайни захисних елементів документів. Загалом у провадженні повідомлено про підозру 8 особам, зокрема екскерівнику держпідприємства — міністру охорони здоров'я у 2020-2021 роках. Зазначається, що такий результат став можливим завдяки спільній слідчій групі НАБУ, САП, правоохоронців Франції та Естонії під егідою Євроюсту.

За два роки роботи Єдиного порталу повідомлень викривачів надійшло майже 7 тис. повідомлень про корупцію. У НАЗК також [повідомляють](#), що 138 осіб отримали статус викривача, а до порталу приєднали понад 10,8 тис. організацій. Крім того, НАЗК [уперше реалізувало](#) механізм виплат винагород викривачам, напрацювало рекомендації для впорядкування цього процесу. У Агентстві зазначають, що портал довів свою ефективність як безпечний і конфіденційний інструмент, отримав позитивні оцінки користувачів і міжнародних партнерів, а також сприяв формуванню культури викривання корупції в Україні.

Заволодіння 18 га землі на понад 160 млн грн: НАБУ та САП викрили масштабну корупційну схему за участі підсанкційної особи часів режиму Януковича. До неї також причетні столична забудовниця, довірені особи та посадовці Держгеокадастру. У ході розслідування встановлено, що у 2021 році у межах корпоративного конфлікту між екснардепом та забудовницею за контроль над гуртовим ринком у передмісті

Києва посадовці Держгеокадастру незаконно внесли зміни до земельного кадастру, що дозволило передати землю в оренду підконтрольному товариству, а згодом — оформити її у власність на підставних осіб та перепродати афілійованим компаніям. Подальше розпорядження земельним масивом зупинено арештом, накладеним за клопотанням прокурорів САП.

У НАЗК спростували можливість впливу на діяльність Агентства під час здійснення моніторингу способу життя високопосадовця СБУ. У відповідь на критику прокурора САП стосовно нібито поверхневої діяльності у НАЗК зазначили, що здійснюють моніторинг способу життя посадовців у межах повноважень, визначених Законом України «Про запобігання корупції». Крім того, у межах інструменту моніторингу способу життя НАЗК не може перевіряти фіктивність підприємницької діяльності, отримувати доступ до особистого листування чи проводити обшуки. Такі повноваження належать виключно правоохоронним органам. НАЗК направило офіційне звернення до САП з проханням надати фактичні обґрунтування, на які їх прокурор спирався у своєму виступі, аби оперативного на них відреагувати.

Нагадаємо, що у квітні минулого року журналіст-розслідувач Євгеній Шульгат **знайшов** у ексочільника Департаменту кібербезпеки СБУ Іллі Вітюка незадеклароване майно. У НАЗК відреагували на матеріал та здійснили моніторинг способу життя (МСЖ) посадовця відповідно до своїх повноважень: невідповідностей між відомостями в декларації і реальним способом життя не виявлено.

Згодом стало відомо про те, що НАБУ і САП здійснило розслідування стосовно походження майна Вітюка у межах своїх повноважень: за його результатами йому **вручили** підозру у незаконному збагаченні та декларуванні недостовірної інформації. В СБУ **назвали** вручення цієї підозри «помстою» за обшуки та підозри детективам НАБУ.

КАДРОВІ РІШЕННЯ

До штату САП долучилися 8 нових прокурорів: керівник САП Олександр Клименко **оголосив** переможців конкурсного відбору. Серед них — Юлія Євтеєва, Іван Дячук, Анатолій Корчинський, Павло Іванін, Ілля Марценюк, Ольга Слабковська, Андрій Пономаренко та Ігор Польщиків. Зазначається, що їх призначення зміцнить інституційну спроможність САП, посилить боротьбу з топкорупцією та сприятиме підвищенню ефективності розслідувань. Цей конкурс став першим, який оголосили після ухвалення у грудні 2023 року Верховною Радою **Закону**, посилив самостійність САП.

ПУБЛІКАЦІЇ В МЕДІА НА ТЕМУ КОРУПЦІЇ

«Операції під прикриттям. Доступ до держтаємниці. Справа Міндіча» — в інтерв'ю для радіо NV керівник НАБУ Семен Кривонос прокоментував нещодавнє вручення підозри високопосадовцю СБУ Іллі Вітюку, а також справи затриманих Службою

безпеки України детективів НАБУ — Руслана Магамедрасулова (за підозрою у пособництві державі-агресору), та Віктора Гусарова (за підозрою у державній зраді). Кривонос зазначив, що інформація про нібито протистояння між НАБУ та СБУ некоректна, а органи продовжують співпрацювати над розслідуваннями. За його словами, діяльність НАБУ відбувається у межах правового поля, а підозра високопосадовцю СБУ ґрунтувалася на доказах, зібраних у процесі досудового розслідування, яке було розпочате ще у 2024 році.

Стосовно арештів двох детективів НАБУ, Бюро розпочало два внутрішніх розслідування і запросило матеріали справ в СБУ та Державному бюро розслідувань (ДБР), а також можливість допитати як Магамедрасулова, так і Гусарова у межах правових процедур. Водночас Кривонос наголосив, що розгляд апеляційної скарги на запобіжний захід у справі Магамедрасулова переносять вже втретє — відтак, він не має доступу до правосуддя. Директор НАБУ закликає забезпечити йому цей доступ, а також відкритість судового процесу.

Нагадаємо, що 21 липня 2025 року співробітники СБУ та Офісу генпрокурора [провели](#) щонайменше 70 обшуків, які стосуються 15 працівників НАБУ.

Тоді детектива НАБУ Руслана Магамедрасулова [затримали](#) за підозрою у пособництві державі-агресору та відправили під варту без права на заставу. У Центрі протидії корупції [зазначають](#), що Магамедрасулов вже майже 50 днів незаконно перебуває під вартою без права на оскарження.

Іншого працівника НАБУ — Віктора Гусарова — СБУ [заарештувала](#) за підозрою у державній зраді та «несанкціонованому втручанні в електронні системи». 8 вересня, апеляційний суд Києва розглянув його скаргу на запобіжний захід та [залишив](#) його під вартою.

Сьогодні, 10 вересня, також стало відомо про те, що Служба безпеки України, Офіс Генерального прокурора та Державне бюро розслідувань [викрили](#) заступника керівника одного з підрозділів детективів НАБУ у недостовірному декларуванні та приховуванні нерухомості. Повідомляється, що він не задекларував квартиру в Ужгороді, яку його родина придбала за майже 100 тис. доларів у 2023 році, оформивши на підставну особу, а в наступному році вказав як орендовану, хоча оплата за житло не здійснювалася. Крім того, зазначається що його батьки мають російське громадянство та проживають на окупованій території, про що посадовець не повідомив при оформленні допуску до держтаємниці — цей допуск йому анулювали.

«Кожен третій українець особисто зіштовхувався з вимогами хабарів». Свіже [дослідження](#) Transparency International Ukraine демонструє, що корупція лишається однією з ключових проблем для українців: 87% вважають її масовим явищем, але лише кожен третій особисто зіштовхувався з вимогами хабарів. 89% опитаних вважають серйозною проблемою передусім політичну корупцію, 81% – корупцію в бізнесі, і лише 63% позначають побутову корупцію як дуже або скоріше серйозну проблему. Водночас понад половина українців вважає владу бездіяльною у подоланні корупції (51%), а майже три чверті (73%) переконані, що впоратися з цією проблемою можна лише завдяки системним реформам. Важливо також, що понад половина опитаних

(60%) найбільш показовим критерієм ефективної боротьби з корупцією вважає кількість реально покараних корупціонерів, що передбачає ув'язнення або конфіскацію майна.

«Шість років роботи ВАКС: аналіз досягнень, викликів та рекомендації» — у Transparency International Ukraine [зауважують](#), що Вищий антикорупційний суд (ВАКС) став ключовим елементом антикорупційної інфраструктури України, демонструючи зростання кількості розглянутих справ і високі стандарти роботи навіть в умовах посиленого тиску та інформаційних атак. Водночас ВАКС зіштовхується з низкою системних викликів, серед яких найгострішою є неефективне регулювання строків давності справ, що призводить до звільнення підозрюваних від відповідальності, а також зловживання процесуальними правами та проблеми з втечами фігурантів. Звіт містить рекомендації, спрямовані на покращення законодавства, посилення контролю за процесуальними діями і забезпечення належного контролю за підозрюваними, що має зміцнити інституційну спроможність ВАКС та підвищити ефективність боротьби з корупцією в Україні.